

МЕДИА МОНИТОРИНГ

29 ЮЛИ 2024 г.

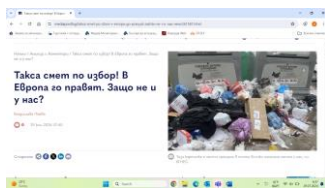
Член на:

Източник: [Mediapool.bg](https://www.mediapool.bg)

Заглавие: Такса смет по избор! В Европа го правят. Защо не и у нас?

Линк: <https://www.mediapool.bg/taksa-smet-po-izbor-v-evropa-go-pravyat-zashtone-i-u-nas-news361581.html>

Текст: Десет години след първото от поредицата отлагания на плащането на такса смет в България според количеството изхвърляни отпадъци, все по-вероятно изглежда това да не случи и от 1 януари 2025 г. Според последните и все още в сила законови промени и наредби от догодина общините вече не трябва да определят тази такса според данъчната оценка на жилището, а да приложат механизма "замърсителят плаща".

Пет месеца преди въвеждането му местните власти предупреждават, че са нужни нормативни промени и плавен преход за прилагането на новия механизъм. Освен това общините продължават да не са решили какъв подход да изберат. За София се обсъжда вариантът таксата да е на човек според регистрираните на един имот живеещи. Това обаче означава изчистване на

адресни регистрации, неясноти като какво се случва, ако имаш жилище, не си регистриран там, но все пак генерираш боклук на адреса, както и с множеството наематели в София, които формално се водят живеещи в други населени места. В Пловдив май са се спрели на варианта контейнери с кантари да измерват обема на битовата смет и това да се взема предвид при плащането за събирането, извозването и депонирането ѝ.

За пет години трябва да минем от 60% депониране към 60% рециклиране

Много други общини - и такива с голямо население и многоетажни панелки, и по-малки от по-селски тип, изобщо не знаят как да подхождат. Защото изчисленията са за сериозно повишение на таксата смет за някои жители, а никой кмет не иска да си навлече гнева на съгражданите. Сдружението на общините отбелязва и множество законови неуредици, които явно ще се използват като повод да се иска поредно отлагане на принципа "замърсителят плаща", чиято идея е хората да започнат да отделят рециклируемите отпадъци от общия боклук и на депото да отива само боклукът, който не може да бъде оползотворен повторно по никакъв начин.

Според данни на Българската стопанска камара от есента на 2023 г. над 60 процента от битовите отпадъци у нас отиват на сметищата, а разделно събраните и предадени за рециклиране боклуци в 202 общини в страната са по-малко от 5% по данни на НСИ.

А само след пет години, според поетите пред Брюксел ангажименти, 60% от сметта на домакинствата трябва да се рециклира, а в депо – едва 10 на сто.

Но без адекватни мерки за намаляване на количествата боклук в кофата това няма как да стане. А без определяне на такса според сметта в контейнера, повсеместното хвърляне на всички отпадъци наедно – и битови, и рециклируеми, ще продължи. Отделна тема е защо хората не вярват в разделянето на боклука, защо цветните контейнери са малко дори в големите градове, да не говорим за село.

Сега въпросът е, че общините трябва да имат волята и да изберат начина, по който да накарат хората да хвърлят в общата кофа само онези отпадъци, които не може да бъдат използвани.

Много градове в Европа от години прилагат адекватни схеми за определяне на такса смет според боклука и в много от тях дори самите граждани могат да решат колко да плащат. Как ли? Като преценят за колко голяма кофа да плащат и колко често да се изхвърля тя.

В Чехия собствениците избират кофите си

В Чехия например, която е бивша социалистическа страна като България и сходна като площ, таксата се заплаща на брой обитател на жилище, както се обмисля за София, но размерът ѝ се определя според обема на кофата/контейнера и честотата на изхвърлянето му. В Пилзен притежателят на имот или представител на сдружението на собствениците в многофамилните сгради се регистрира като такъв в общината със заявление, което може да се подаде и с електронен подпис. Според решението на орган като нашата етажна собственост се заявява кофа или контейнер с вместимост от 120 до 1100

литра и честота на изхвърлянето ѝ – от веднъж на 14 дни до три пъти седмично. Цената за най-малкия съд годишно е от 972 крони, което е около 78 лв. за най-рядкото изхвърляне, до 5898 крони (около 470 лв.) за най-честото. За най-обемния контейнер таксата е от 8868 до 53 196 крони годишно или от 713 до 4279 лв. в най-икономичния и най-разхитителния вариант.

В някои градове като Злин и Храдец Кралове непълнолетните – до 14 или до 18 години, както и възрастни хора – над 65 или над 70 години, са освободени от такса смет. Облекчения има и за хора в неравностойно положение.

В Чехия обаче има много добре организирана система за обекти за приемане на разделно събрани отпадъци, включително електронен и електрически скрап, мебели, стари бои, опасни или строителни отпадъци.

А ако си мислите, че в Чехия е сложно, чакайте да разберете как е в Швеция и в Германия!

Споделени със съседа и според честотата на изхвърляне такси в Швеция

В Швеция се плащат различни такси. Една е за събирането на хранителните остатъци, които от тази година задължително се отделят от останалия боклук и се изхвърлят в безплатно предоставени от общината торби. За тяхното анаеробно смилане се дължи отделна сума, която за 2022 г. е била общо 440 шведски крони или близо 40 евро (80 лв.). Друга е таксата за градински отпадъци, сред които са и опаковките от хранителни продукти. Има и сезонни абонаменти за собствениците на вили.

В малките населени места в Швеция имат собствени контейнери за биоразградимите отпадъци, както и втори – за опаковките от хранителни и други продукти. Обикновено те се изхвърлят два пъти в месеца, но може и веднъж, което съответно е по-евтино. Обикновеният 140-литров контейнер може да се споделя със съсед и така реално хората решават какви да са им разходите за смет и имат стимули да намаляват максимално генерираните от домакинството отпадъци. При необходимост пък могат да си заявят извънредно изхвърляне на боклука.

За пластмасовите и стъклените бутилки и металните кенове шведите имат депозитна система, при която като върнат отпадъка, получават платената сума за бутилката. В цялата страна – дори и в села с 1000 души, има отлично организирани в близост до супермаркети или магазини пунктове, където могат да се изхвърлят безплатно всякакви отпадъци.

"Къщички" за боклук с чип

В големите градове като столицата Стокхолм и Упсала блоковете имат "къщички за боклук", до които имат достъп с чипове само живеещите в съответните сгради или входове.

Това пространство е на разположение на 64 семейства в Стокхолм

За да се постигне по-висок процент на рециклиране има общини, които са въвели основна такса за определено количество смет и ако то се надхвърли, се

плаща повече. Автомобилите, събиращи отпадъците, са оборудвани с кантар и могат да "разпознаят всеки отделен съд, за да е ясно кой колко изхвърля.

Разходите за управление на отпадъците в общините на Швеция варират между 1.13 шведски крони и 4.50 шведски крони на килограм за остатъчни отпадъци и между 0 и 4.30 шведски крони за хранителни отпадъци според честотата на извозване, сочат данните на организацията, отговаряща за сметта в Швеция - Avfall Sverige. Според тях шведско еднофамилно домакинство е платило през 2022 г. средно 2542 шведски крони или 220 евро (440 лв.) за отпадъци, което е с 5 процента повече от предишната година.

Безплатни по-малки кофи за хранителни отпадъци в Берлин

В Германия също има най-различни видове такси, свързани със сметта. Столицата Берлин например е въвела структура, осигуряваща стимули за разделното събиране на отпадъци, за да се постигне по-висок процент на рециклиране на материалите. Там таксата е тримесечна за изхвърляне на 14 дни и отделна за битови остатъчни отпадъци и за органични.

Тазгодишните тарифи предвиждат за 60-литрови кофи да няма такса за биоразградимите отпадъци, за 120-литровите е 12 евро на тримесечие, а за 240-литровите – 13.50 евро. За битовите – остатъци от опаковки на храни, таксите съответно са 31.38 евро, 38.31 евро и 47 евро според трите вида съдове за смет на тримесечие при изпразване на две седмици.

За големи блокове икономичният и естетичен вариант са подземни контейнери с вместимост 5 хиляди литра. Техният монтаж се поръчва на фирмата, която се занимава със сметосъбирането в Берлин и се съобразява с нуждите на ползващите го. Те разполагат с ключове за надземния отвор на контейнера и така е ясно кой има достъп до контейнера и си плаща за него. Таксата за такъв съд е около 900 евро (1800 лв.) на тримесечие, като се разпределя между хората с ключ. В София при ремонта на ул. "Цар Освободител" бяха монтирани подобни подземни контейнери с цел подобряване градската среда, но принципът на ползването им е различен.

Берлинчани плащат отделна основна такса смет от 8.68 евро на тримесечие, както и транспортни такси за боклука, които варират от 3.29 евро до близо 43 евро според разстоянието.

Даже в Румъния плащането е според големината на съда

Съседна Румъния, също като България, трябва да въведе плащането на такса смет според количеството отпадъци, но постоянно се отлага, защото общините не искат да си навлекат гнева на гражданите, които в момента плащат между 3 и 5 евро месечно за управлението на отпадъците им според града, в който живеят.

В столицата Букурещ шестте районни кметства, които са обособени с лъчи от центъра към покрайнините (т.е. включват части и от центъра, и от кварталите), сами определят таксата смет и дейностите са възложени на различни фирми. Едно от тях предлага безплатна за гражданите услуга, която се субсидира от общината. В останалите кметства хората могат да сключат индивидуални договори с компаниите, спечелили поръчките за чистене, или да плащат определена ежемесечна такса на общината, която е според размера на

ползваните кофи - 120 или 240 литра, като нямат право да изхвърлят в тях рециклируеми отпадъци. За тях има отделни контейнери, за които се плаща друга такса. Месечните тарифи на човек, според адресната му регистрация, са между 1.60 евро и 3.50 евро в различните кметства на Букурещ като по-ниските са за хранителните отпадъци, а по-високите – за рециклируемите.

В някои други румънски градове има отстъпки за студенти и възрастни хора с по-ниски доходи, които обаче се доказват. Има и вид "комплексна" такса за домакинства с повече от петима членове, която е 15 евро на месец и дава известна отстъпка. Има и такса за граждани, които не желаят да разделят отпадъците си, но и освободени от такива са ветерани от войните и хора с увреждания.

Във Великобритания като у нас – според цената на имота

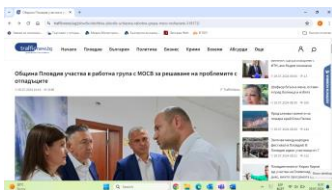
Според цената на имота – както е в България, таксата смет се определя във Великобритания. Сградите са разделени в осем ценови категории. За 2024 г. таксата за имот до 40 хил. паунда е 1328 паунда (близо 2870 лв.), а при оценка над 320 хил. паунда е близо 4 хил. лири (9270 лв.).

Това са само част от примерите за определяне на такса смет в някои европейски градове, от чийто опит българските общини със сигурност могат да се възползват, вместо да вдигат ръце и да обясняват колко е сложно. Да, вероятно ще трябва допълнителни нормативни промени, но като има желание, няма невъзможни неща.

Източник: [Trafficnews.bg](https://trafficnews.bg)

Заглавие: Община Пловдив участва в работна група с МОСВ за решаване на проблемите с отпадъците

Линк: <https://trafficnews.bg/plovdiv/obshtina-plovdiv-uchastva-rabotna-grupa-mosv-reshavane-318173/>

Текст: На среща с министъра на околната среда и водите инж. Петър Димитров и неговите заместници - Ренета Колева и Виктор Атанасов, кметът на Карлово и член на УС на НСОРБ д-р Емил Кабаиванов, заместник-кметовете на Столична община - Иван Василев и на Пловдив – Иван Стоянов, изпълнителният директор на сдружението Силвия Георгиева и експерти запознаха ръководството на ековедомството с някои от най-важните проблеми в процеса на въвеждане на нов модел за определяне на такса „битови отпадъци“.

Темата бе обстойно дискутирана на проведеното в началото на юли заседание на УС на НСОРБ и бе взето решение да се настоява за среща с МОСВ, тъй като с целия процес по трансформация на системите за управление на отпадъците засега са ангажирани с реални действия единствено общините. Д-р Кабаиванов запозна министъра с идентифицираните от специалистите в общините

проблеми, част от които са свързани с осъществяването на контрол върху работата на всички ангажирани структури, а друга част изискват законодателни промени. Предварителните разчети показват, че има реален риск новата ТБО да скочи в пъти, ако не заработят ефективно системите за разделно събиране на отпадъци, които са ангажимент на тесен кръг специализирани фирми.

За да изискваме от хората да събират разделно и да ограничат изхвърлянето на смесен битов отпадък, трябва да им бъде предоставена реална възможност да изхвърлят годните за рециклиране отпадъци, подчертаха представителите на общините. Засега в повечето общини в страната администрациите срещат отпор от страна на лицензираните дружества за поставяне на повече цветни съдове за разделно събиране, за по-често извозване и за информационни кампании сред гражданите за ползите от рециклиране. За тази си дейност те получават възнаграждение, което е респектиращо по обем, в сравнение с близо 780-те милиона лева годишно, с които всички 265 общини почистват територията на страната. За много пропуски в работата по разделно събиране, трупани с години, сподели заместник-министър Виктор Атанасов, но досега констатираните нередности са подминавани и липсва системно наблюдение на процесите, допълни той.

Освен разширяване на системите за разделно събиране сериозно би облекчило тежестта върху гражданите и пълноценното въвеждане на депозитната система. Сред сериозните проблеми, които спъват работата по места, са и дефицитите на информационните системи за докладване на количествата отпадъци, поддържани от централните органи. От сериозно преразглеждане се нуждаят и системите за контрол на всички нива. Ръководството на НСОРБ настоява изискванията към работата на кметовете и общинските структури да са обезпечени и с допълване на наказателни разпоредби в ЗУО, като им бъдат предоставени правомощия да установяват и налагат наказания при неспазване на правилата.

Общините работят не само по разчетите за таксите, но паралелно с това преразглеждат всички процеси, свързани с управлението на отпадъците, подчерта изпълнителният директор на НСОРБ Силвия Георгиева. Обстойният анализ на системите оголва проблеми, които десетилетия са били „замитани под килима“ и в по-голямата си част те са свързани с правомощията на МОСВ.

За много от проблемите министерството също има наблюдения и в подготвяните промени на ЗУО ще бъде направен опит поне част от тях да бъдат изчистени. НСОРБ активно ще съдейства в този процес с подготвени текстове за изменения в законодателството. По предложение на кмета на Карлово, МОСВ поема ангажимент да бъде сформирана съвместна работна група, която още в хода на експертните обсъждания да потърси работещи механизми за основните пречки пред регулирането на системата.

Заместник-кметовете на Пловдив и Столична община дадоха и множество конкретни примери, илюстриращи невъзможността да бъдат прилагани действащи европейски практики, заради пропуски в уредбата у нас или занижен контрол. Обърнато бе внимание, че основно оправдание на частните структури, на които по законодателен път са предоставени права и задължения по управление на отпадъците, е недостатъчното финансиране. В същото време по отношение на възлаганите на общините отговорности, факторът ресурсна осигуреност рядко бива вземан под внимание. Неизпълнението на задълженията на всяка от страните в подобен взаимнообвързан процес, допълнително

натоварва работата на изрядния партньор и на много места в страната именно общините запълват празнотите в работата на други структури.

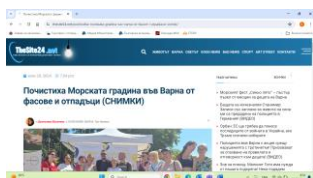
Проблемите, поставени от общините са сериозни, категоричен бе министърът на околната среда и водите Петър Димитров и според него тяхното решаване не търпи отлагане. Според министър Димитров, при наличието на консолидирана позиция на общините, темата изисква широк обществен дебат.

Договорено бе НСОРБ да изпрати още следващата седмица конкретни предложения за законови промени, а МОСВ от своя страна да предостави подготвения проект на ЗИД, за да бъде оптимизирана работата на експертите в бъдещата работна група. Тя ще изготви съвместно както предложения за законодателни промени, така и текстове за изменение на подзаконовата нормативна рамка. Постигнато бе разбиране, че в следващия етап от преговорите по въвеждането на новия модел за управление на отпадъците ще бъде преодолян и дългогодишния подход – „нашите проблеми“ и „вашите проблеми“. Съществува разбиране за важността на предстоящите процеси от гледна точка на обществото и именно затова УС на НСОРБ апелира държавата да не абдикира от разговора с гражданите, на които трябва откровено да бъде казано, че новите екологични изисквания няма да бъдат постигнати лесно и ще струват скъпо. „Виждаме много сериозен национален проблем и затова навреме алармираме“, каза в края на срещата кметът на Карлово и член на УС на НСОРБ Емил Кабаиванов.

Източник: TheSite24.net

Заглавие: Почистиха Морската градина във Варна от фасове и отпадъци

Линк: <https://thesite24.net/pochistih-morskata-gradina-vav-varna-ot-fasove-i-otpadacz-snimki/>

Текст: Кметът на Община Варна Благомир Коцев и известният поп изпълнител Владимир Ампов – Графа изненадващо се включиха в благотворителната кампания „Равен старт за всеки“ на няколко младежки организации в града. Тя е иницирана за набиране на средства в полза на децата от Центъра за специална образователна подкрепа.

За няколко часа доброволците почистиха от цигарени угарки, опаковки от храни и напитки и други отпадъци някои от любимите места за отдих в Морската градина – алеята под Морското казино, района около сцена „Раковина“, стълбището под нея, стълбите към Централния плаж, пейките в близост до Рибарския плаж и други.

Кметът Благомир Коцев поздрави младежите за тяхната инициатива, която е в синхрон с усилията на Община Варна за по-чист град, като и с кампанията „Мисли глобално, действай локално“, която започна през пролетта и продължава с различни инициативи. Той ги увери, че могат да разчитат на подкрепа и съдействие от страна на институцията.

Общинската дирекция „Екология и опазване на околната среда“ осигури на младежите помощни материали – чували и ръкавици, както и извозването на събрания отпадък. Целта на инициативата е да бъдат събрани 25 000 лв., които ще бъдат вложени в изграждането на солна стая в сградата на Центъра за специална образователна подкрепа на ул. „Петко Стайнов“ във Варна. Вече е доставен халогенератор за солната терапия, предстои монтаж на специални панели в помещението, обясни директорът на ЦСОП-Варна.

Центърът функционира от 2017 година като наследник на Помощно училище „Братя Миладинови“. От три години той се помещава в нова сграда, която разполага с различни терапевтични кабинети. В момента се дооборудва третият етаж. През изминалата учебна година в центъра са се обучавали над 160 деца със специални образователни потребности от 1 до 12 клас и подготвителни групи.

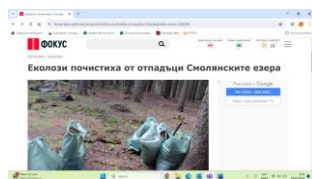
Изненадата за доброволците, участвали в акцията, беше включването на известния поп изпълнител Владимир Ампов-Графа. Неговият концерт е тази вечер в Летния театър, а цялото му турне е съпътствано от кампанията „Бъди зелен“.

Имаме обща кауза, увери кметът Благомир Коцев и поздрави Графа за инициативата. Община Варна се включи като партньор в реализацията ѝ, като осигури контейнери за разделно събиране на отпадъците. Те ще бъдат разположени в пространството пред Летния театър и извозени след края на събитието.

[Източник: Фокус](#)

Заглавие: Еколози почистиха от отпадъци Смолянските езера

Линк: <https://www.focus-news.net/novini/regioni/Ekoloji-pochistiha-ot-otpaduci-Smolyanskite-ezera-2204396>

Текст: Днес се проведе акция по почистване на отпадъци от една от най-посещаваните

туристически дестинации около Смолян – Смолянските езера. В инициативата се включиха експертите на Регионалната инспекция по околната среда и водите – Смолян и туристи, съобщиха от РИОСВ.

По време на акцията, бяха почистени площи около шосето, Тревищото езеро, екопътека "Трите Смолянски езера", както и трудно достъпен терен в района. Най-голямо количество отпадъци бяха почистени след частно тържество в района и от отдалечен от туристическата дестинация трудно достъпен частен имот.

За замърсяването в скален труднодостъпен район е получен сигнал от граждани, а от горска територия, след провеждане на частно събитие са почистени 8 чувала отпадъци. Общото количество събрани отпадъци са 52 чувала, като пластмасовите и стъклени отпадъци са събрани разделно.

Добро впечатление прави, че въпреки факта, че района е една от най-често посещаваните туристически дестинации около Смолян, количествата събрани от екопътеката и около езерата отпадъци са само 2 чувала, което е показателно, че гражданите проявят все по-голяма отговорност към опазването на околната среда и изхвърлят отпадъците си единствено на позволените за това места.

Екипът на РИОСВ – Смолян отправя апел към гражданите и посетителите на туристическите обекти около града, да събират отпадъците си разделно и да ги изхвърлят в осигурените от община Смолян цветни контейнери.